

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

6^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 2 Απριλίου 2021 με την εξής σύνθεση: Ειρήνη Αποκάρδου Πρόεδρος, Μαργαρίτα Κανάβα Εισηγήτρια και Ιωάννα Θεμελή Μέλη.

Για να εξετάσει την από 22.02.2021 Προδικαστική Προσφυγή, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 396/22.02.2021 του προσφεύγοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (εφεξής ο «προσφεύγων»), που εδρεύει στο ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του Δήμου ... (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα και κατά της υπ' αριθμ. ...απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής περί έγκρισης των με αριθμ. πρωτ. ...και ...Πρακτικών της Επιτροπής Διαγωνισμού αναφορικά με τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικών προσφορών και οικονομικών προσφορών και ανακήρυξης προσωρινού αναδόχου (εφεξής η «προσβαλλόμενη») και

Κατά του παρεμβαίνοντος οικονομικού φορέα «...» (εφεξής η «παρεμβαίνουσα»), που κατοικεί στη ..., ...χλμ Εθνικής Οδού ....

Με την προδικαστική προσφυγή του ο προσφεύγων αιτείται να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά το σκέλος που κρίνεται αποδεκτή η προσφορά της παρεμβαίνουσας και ανακηρυσσέται προσωρινή ανάδοχος για τις Ομάδες ..., ..., ... και ...του διαγωνισμού και να κατακυρωθούν τα εν λόγω Τμήματα σε αυτόν.

Με την παρέμβασή της η παρεμβαίνουσα επιδιώκει την απόρριψη της προσφυγής και τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης πράξης.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια Μαργαρίτα Κανάβα

Αριθμός απόφασης: 631/2021

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή για την άσκηση της προσφυγής έχει καταβληθεί παράβολο κατά το άρθρο 363 παρ.1 και 2 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 και 2 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 1.266,64 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., την από 18.02.2021 πληρωμή στην ALPHA BANK και την εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών περί αυτόματης δέσμευσης) το οποίο υπερβαίνει κατά 189,17 ευρώ το απαιτούμενο από τις διατάξεις των άρθρων 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του Π.Δ. 39/2017, καθώς αυτό υπολογίζεται σε ποσοστό 0,5% επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Επομένως, επί του ποσού των 215.495,10€ που αποτελεί την εκτιμώμενη αξία των Ομάδων Β (17.460,90€), Γ (16.555,20€), Δ (108.034,50€) και Ε (73.444,50€) της σύμβασης για τις οποίες ασκείται η προδικαστική προσφυγή το νόμιμο παράβολο ανέρχεται σε 1.077,47 ευρώ. Συνεπώς, το ανωτέρω παράβολο, κατά το υπερβάλλον μέρος του (189,17 ευρώ) πρέπει να επιστραφεί στον προσφεύγοντα ανεξάρτητα με την έκβαση της προσφυγής του.

2. Επειδή, με τη με αριθμ. πρωτ. ...διακήρυξη η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε ανοιχτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό άνω των ορίων με αντικείμενο «Προμήθεια ειδών καθαριότητας-ευπρεπισμού και λοιπών αναλώσιμων για τις ανάγκες του Δήμου...και των νομικών του προσώπων για τρία έτη» και με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, προϋπολογισθείσας συνολικά δαπάνης 310.645,22 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ. Ο διαγωνισμός υποδιαιρείται σε πέντε Ομάδες ενώ προσφορές μπορούν να υποβληθούν για μια ή περισσότερες ή όλες τις Ομάδες και για το σύνολο των ειδών έκαστης Ομάδας.

Αριθμός απόφασης: 631/2021

3. Επειδή, η προκήρυξη της ως άνω σύμβασης απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στις 25.11.2020 στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρήθηκε καταχωρήθηκε στο Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ την 27.11.2020 με ΑΔΑΜ ..., καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου ο επίμαχος διαγωνισμός έλαβε αύξοντα αριθμό ΕΣΗΔΗΣ ....

4. Επειδή ο διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή, ως εκ του αντικειμένου της, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθρο 345 του Ν. 4412/2016.

5. Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 22.02.2021 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους προσφέροντες, μέσω της επικοινωνίας του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, στις 18.02.2021 β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του Π.Δ. 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από τον προσφεύγοντα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016, και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4 και την παρ. 2 του άρθ. 8 του Π.Δ. 39/2017.

6. Επειδή, ο προσφεύγων, ως προσφέρων του εν θέματι διαγωνισμού του οποίου η προσφορά κρίθηκε αποδεκτή και κατατάχτηκε δεύτερος σε σειρά μειοδοσίας για τις Ομάδες ..., ..., ... και ...του διαγωνισμού, θεμελιώνει έννομο συμφέρον για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά της προσβαλλόμενης ως βλαπτόμενος, ως προς το μέρος που αφορά στην αποδοχή της προσφοράς της παρεμβαίνουσας, ερειδόμενο στη ζημία του από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτου στον διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς του (βλ. ΕΑ ΣτΕ 1216/2006, πρβλ ΕΑ ΣτΕ 512/2002, 517/2001), επιδιώκοντας ευλόγως να του ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση.

Αριθμός απόφασης: 631/2021

Περαιτέρω, απαραδέκτως ο προσφεύγων αιτείται να κατακυρωθούν οι Ομάδες ..., ..., ... και ...του διαγωνισμού σε αυτόν, καθώς η ΑΕΠΠ επί αποδοχής προσφυγής κατά πράξης ακυρώνει ολικώς ή μερικώς την προσβαλλόμενη πράξη, ενώ επί αποδοχής προσφυγής κατά παράλειψης, ακυρώνει την παράλειψη και η υπόθεση αναπέμπεται στην αναθέτουσα αρχή για να προβεί αυτή στην οφειλόμενη ενέργεια, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 367 παρ. 2 του Ν. 4412/2016 και δεν έχει εξουσία να τροποποιήσει την προσβαλλόμενη πράξη, καθ' υποκατάσταση της αναθέτουσας αρχής (ΕΑ ΣτΕ 54/2018).

7. Επειδή την 23.02.2021 η αναθέτουσα αρχή προέβη στην προβλεπόμενη, από το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017, κοινοποίηση της υπό κρίση προσφυγής σε όλους τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς μέσω της επικοινωνίας του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού.

8. Επειδή με την υπ' αριθμ. 472/2021 Πράξη της Προέδρου του 6^{ου} Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής.

9. Επειδή η αναθέτουσα αρχή απέστειλε στην ΑΕΠΠ την 2.03.2021 μέσω της επικοινωνίας του διαδικτυακού τόπου του διαγωνισμού τις απόψεις της επί της προσφυγής, οι οποίες κοινοποιήθηκαν στον προσφεύγοντα αυθημερόν.

10. Επειδή η παρεμβαίνουσα κατέθεσε στις 4.03.2021, ήτοι εμπροθέσμως, μέσω της επικοινωνίας του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, την με αριθμό ΓΑΚ ΠΑΡ 1334/2021 παρέμβασή της, για την οποία θεμελιώνει άμεσο, προσωπικό και ενεστώως έννομο συμφέρον καθώς η προσφορά της έχει κριθεί αποδεκτή, έχει ανακηρυχθεί προσωρινή ανάδοχος για τις Ομάδες ..., ..., ... και ...του διαγωνισμού και ως εκ τούτου, επιδιώκει τη διατήρηση της προσβαλλόμενης.

Αριθμός απόφασης: 631/2021

11. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του Π.Δ/τος 39/2017.

12. Επειδή στον υπό κρίση διαγωνισμό συμμετείχαν τρεις οικονομικοί φορείς, μεταξύ των οποίων ο προσφεύγων και η παρεμβαίνουσα, οι οποίοι υπέβαλαν τις με αριθμ. συστήματος ... και ... προσφορές τους αντίστοιχα. Σύμφωνα με το με αριθμ. πρωτ. ...Πρακτικό, η Επιτροπή Διαγωνισμού εισηγήθηκε την αποδοχή των προσφορών όλων των συμμετεχόντων ως πλήρεις και σύμφωνες με τις απαιτήσεις της διακήρυξης. Ειδικότερα, όπως αναφέρεται στο ως άνω Πρακτικό, η Επιτροπή Διαγωνισμού διαπίστωσε για την προσφορά της παρεμβαίνουσας ότι *«... κατέθεσε προσφορά για ΟΛΕΣ τις Ομάδες. Η τεχνική προσφορά καλύπτει όλες τις ομάδες και είναι πλήρης ως προς το σκέλος της περιγραφής των ειδών, τις τεχνικές προδιαγραφές, τη μονάδα μέτρησης και την εμπορική ονομασία. Ωστόσο παρουσιάζει έλλειψη ως προς την αναγραφή των αριθμών των απαραίτητων κατά περίπτωση εγκρίσεων αν και κατατέθηκαν οι αντίστοιχες εγκρίσεις. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή με το υπ' αρ. πρωτ. ...έγγραφο της προς την εταιρεία ζήτησε μέσω της «Επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού συστήματος της ΕΣΗΔΗΣ και σύμφωνα με τις παρ. ...«Ηλεκτρονική αποσφράγιση προσφορών» και ...«Λόγοι απόρριψης προσφορών», την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση του πίνακα των προσφερόμενων ειδών με τους αριθμούς εγκρίσεων κατά περίπτωση όπως αυτές είχαν υποβληθεί και έλαβε μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας την από 26-01-2021 διευκρινιστική με την οποία η εταιρεία συμπλήρωσε τους κατά περίπτωση αριθμούς εγκρίσεων των υποβληθέντων δικαιολογητικών»*. Κατόπιν δε αποσφράγισης των οικονομικών προσφορών, με το με αριθμ. πρωτ. ...Πρακτικό, η Επιτροπή Διαγωνισμού εισηγήθηκε την ανακήρυξη ως προσωρινών αναδόχων του προσφεύγοντος για την Ομάδα ... του διαγωνισμού και της παρεμβαίνουσας για τις Ομάδες ..., ..., ... και ...του διαγωνισμού ενώ ο προσφεύγων κατατάχθηκε στις εν λόγω Ομάδες δεύτερος

Αριθμός απόφασης: 631/2021

σε σειρά μειοδοσίας. Με την προσβαλλόμενη εγκρίθηκαν τα ως άνω Πρακτικά.

13. Επειδή ο προσφεύγων, επικαλούμενος τους όρους ...και ...της διακήρυξης ισχυρίζεται τα ακόλουθα : « [...] Α) Η τεχνική προσφορά της εν λόγω εταιρίας, δεν έχει υποβληθεί ανά ΟΜΑΔΑ, αλλά έχει κατατεθεί απλώς ένας πίνακας των ειδών, με αντιγραφή από τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης, αναφέροντας μόνο την εμπορική τους ονομασία και μη φτιάχνοντας Τεχνική Προσφορά με τα είδη, χωρισμένα, όπως αναλογούν και όπως χωρίζονται ανά ΟΜΑΔΑ (ΟΜΑΔΑ = ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΔΗΜΟΥ ..., δηλαδή ΟΜΑΔΑ ...: ΔΗΜΟΣ ..., ΟΜΑΔΑ ...: ..., ΟΜΑΔΑ ...: ..., ΟΜΑΔΑ ...: ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΟΜΑΔΑ ...: ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ), όπως ορθώς όφειλε και έπραξε, βάσει των όρων του διαγωνισμού και υπέβαλε και η εταιρία μας, αλλά και η τρίτη εταιρία που συμμετείχε στον διαγωνισμό του Δήμου ..., με την επωνυμία "...". Σε αυτό το σημείο αναφέρουμε πως η Τεχνική προσφορά της εταιρίας μας, περιείχε πέντε (5) πίνακες (όσες δηλαδή και οι ομάδες του διαγωνισμού), ομοίως και η Τεχνική προσφορά της εταιρίας με την επωνυμία "...", , περιείχε πέντε (5) πίνακες, ενώ η Τεχνική προσφορά της εταιρίας "...", περιείχε ένα (1) μόνο πίνακα.[...]

Β) Επίσης ο πίνακας της τεχνικής προσφοράς της εταιρίας "...", παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τους αριθμούς εγκρίσεων (Γ.Χ.Κ, ΕΟΦ, Δ.Δ.Α., Υπ. Αγρ. Ανάπτυξης, CPNP, κτλ), καθώς δεν αναγράφονται πουθενά.[...] Με αυτό τον τρόπο θα γινόταν από την Επιτροπή του Διαγωνισμού και η αντιπαραβολή των ειδών, σύμφωνα δηλαδή, με τους αριθμούς εγκρίσεων που θα δήλωνε η κάθε εταιρία στην Τεχνική της Προσφορά, έπρεπε να υπάρχουν κατατεθειμένες και οι αντίστοιχες εγκρίσεις από το Γενικό Χημείο του Κράτους, οι Άδειες του ΕΟΦ, οι καταχωρήσεις στο Ευρωπαϊκό Σύστημα CPNP κτλ. [...]

η Επιτροπή του Διαγωνισμού, έσφαλε παρερμηνεύοντας τους όρους της διακήρυξης και ζητώντας από την εταιρία "...", όπως αναφέρεται και στο πρακτικό, σύμφωνα με το άρθρο ...«Λόγοι απόρριψης προσφορών» την

Αριθμός απόφασης: 631/2021

αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση του πίνακα των προσφερόμενων ειδών με τους αριθμούς εγκρίσεων. [...]

η επιτροπή Διαγωνισμού θα μπορούσε να ζητήσει αποσαφήνιση και συμπλήρωση στην περίπτωση που η τεχνική προσφορά της εν λόγω εταιρίας, περιείχε ελλείψεις σε κάποια είδη ως προς τα γραμμάρια των ειδών, τη συσκευασία τη μονάδα μέτρησης κτλ, και όχι να ζητήσει συμπλήρωση της τεχνικής προσφοράς με όλους τους αριθμούς εγκρίσεων των ειδών των οποίων απαιτούνταν. Σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στο πρακτικό, περί ζήτησης από την επιτροπή αποσαφήνισης και συμπλήρωσης των αριθμών εγκρίσεων των ειδών, η οποία έλαβε μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας την από 26-01-2021 διευκρινιστική, με την οποία η εταιρεία συμπλήρωσε τους κατά περίπτωση αριθμούς εγκρίσεων των υποβληθέντων δικαιολογητικών, η εταιρία "...", υπέβαλε εκ νέου στην ουσία, την τεχνική της προσφορά, αυτή τη φορά ορθώς συμπληρωμένη, με όλους τους αριθμούς εγκρίσεων των ειδών που απαιτούνταν.

Το ερώτημα που τίθεται είναι το εξής: Επιδέχεται συμπλήρωση ή διόρθωση, μια τεχνική προσφορά η οποία δεν περιέχει πίνακα προσφερόμενων ειδών ανά ομάδα και πίνακα χωρίς τους αριθμούς εγκρίσεων για όσα είδη απαιτούνται, σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης, οι οποίοι είναι όροι επί ποινής αποκλεισμού [...]

Είναι ξεκάθαρο, πως στην περίπτωση της Τεχνικής προσφοράς της εταιρίας "...", δεν μιλάμε για καμία ασάφεια και καμία αποσαφήνιση, καθώς περιέχει ατέλειες, ελλείψεις και σφάλματα που δεν επιδέχονται διόρθωση, καθώς δεν πληροί τους όρους του διαγωνισμού, οι οποίοι ήταν όροι επί ποινής αποκλεισμού που τέθηκαν από την Αναθέτουσα Αρχή».

14. Επειδή η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της ισχυρίζεται ότι : « 1.Η Επιτροπή Διενέργειας/Αξιολόγησης Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών 2020, κατά το στάδιο αξιολόγησης της Τεχνικής Προσφοράς του οικονομικού φορέα "...", ζήτησε με το υπ' αρ. Πρωτ. ...έγγραφο της, τις συμπληρώσεις, διορθώσεις ή / και διευκρινίσεις της

Αριθμός απόφασης: 631/2021

τεχνικής προσφοράς, διότι διαπίστωσε ότι στον Πίνακα των προσφερόμενων ειδών ανά ομάδα της παρ. ...της Διακήρυξης (ΑΔΑΜ: ...) υπάρχουν πρόδηλα τυπικά σφάλματα, τα οποία επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση. Συγκεκριμένα, ο οικονομικός φορέας κατά το στάδιο υποβολής της τεχνικής προσφοράς:

α) είχε καταθέσει έναν ενιαίο Πίνακα Προσφερόμενων ειδών που ήταν σύμφωνος με τον ενιαίο πίνακα τεχνικών περιγραφών της προμήθειας ανά είδος του τεύχους “2.Τεχνικές Προδιαγραφές” της υπ' αρ. ...μελέτης της Δ/σης Προϋπολογισμού & Λογιστηρίου που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Διακήρυξης (ΑΔΑΜ: ...), καλύπτοντας τις τεχνικές προδιαγραφές όλων των ειδών της μελέτης για όλες τις ομάδες,

β) είχε δήλωσε στην αντίστοιχη στήλη του Πίνακα των προσφερόμενων ειδών τις εγκρίσεις που διέθετε (Γ.Χ.Κ., ΕΟΦ, Δ.Δ.Α., Υπ. Αγρ. Ανάπτυξης, CPNP, κτλ) για όσα είδη απαιτούνταν, χωρίς να συμπληρώσει τους αντίστοιχους αριθμούς εγκρίσεων, καταθέτοντας ωστόσο τα αντίστοιχα πιστοποιητικά στα οποία αναγράφονται οι αριθμοί των εγκρίσεων.

2.Ο οικονομικός φορέας ... ανταποκρίθηκε εμπρόθεσμα στο υπ' αριθμ. Πρωτ. ...έγγραφο της Επιτροπής σύμφωνα με την παρ. ...της Διακήρυξης αλλά και το Άρθρο 102 Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών (άρθρο 56 παρ. 3 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του Ν 4412/2016, καταθέτοντας:

α) Πίνακα των προσφερόμενων ειδών ανά ομάδα που επίσης, όπως και αρχικά, καλύπτει τις τεχνικές προδιαγραφές όλων των ειδών της μελέτης για όλες τις ομάδες,

β) Συμπληρωμένη την αντίστοιχη στήλη του Πίνακα των προσφερόμενων ειδών με τους αριθμούς των εγκρίσεων που διαθέτει για τα είδη που απαιτείται, οι οποίοι αναγράφονται στα αρχικώς υποβληθέντα πιστοποιητικά.

3.Έχοντας υπόψη τα Πρακτικά της Επιτροπής και την ...Απόφαση Οικονομικής Επιτροπής περί της έγκρισής τους, κρίνεται ότι η ανωτέρω συμπλήρωση ή διόρθωση αποτελεί ήσσονος σημασίας διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, δεν επιφέρει

Αριθμός απόφασης: 631/2021

έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους και δεν αποτελεί αναπλήρωση μη υποβληθέντων στοιχείων, άρα είναι πλήρης η Τεχνική Προσφορά της εταιρείας ...».

15. Επειδή η παρεμβαίνουσα προβάλλει τα ακόλουθα : « [...] α) Η εταιρεία μας κατέθεσε πλήρη φάκελο δικαιολογητικών και τεχνική προσφορά με έναν ενιαίο Πίνακα Προσφερόμενων ειδών που ήταν σύμφωνος με τον ενιαίο πίνακα τεχνικών περιγραφών της προμήθειας ανά είδος του τεύχους “2.Τεχνικές Προδιαγραφές” της υπ' αρ. ...μελέτης της Δ/σης Προϋπολογισμού & Λογιστηρίου που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Διακήρυξης (ΑΔΑΜ: ... 2020-11-27), καλύπτοντας τις τεχνικές προδιαγραφές όλων των ειδών της μελέτης για όλες τις ομάδες, β) είχε δηλώσει στην αντίστοιχη στήλη του Πίνακα των προσφερόμενων ειδών τις εγκρίσεις που διέθετε (Γ.Χ.Κ., ΕΟΦ, Δ.Δ.Α., Υπ. Αγρ. Ανάπτυξης, CPNP, κτλ) για όσα είδη απαιτούνταν, χωρίς να συμπληρώσει τους αντίστοιχους αριθμούς εγκρίσεων, καταθέτοντας ωστόσο τα αντίστοιχα πιστοποιητικά στα οποία αναγράφονται οι αριθμοί των εγκρίσεων.

Η αναθέτουσα εφαρμόζοντας το νόμο και συγκεκριμένα το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016, ζήτησε με έγγραφο της από την εταιρεία μας συμπλήρωση της τεχνικής μας προσφοράς ως είχε το δικαίωμα αλλά και την υποχρέωση καθόσον: Επρόκειτο για πρόδηλα τυπικά σφάλματα που δεν εισέφεραν το πρώτον κανένα νέο στοιχείο καθόσον, 1) Είχε κατατεθεί ένας ενιαίος Πίνακα Προσφερόμενων ειδών που ήταν σύμφωνος με τον ενιαίο πίνακα τεχνικών περιγραφών της προμήθειας ανά είδος του τεύχους “2.Τεχνικές Προδιαγραφές” της υπ' αρ. ...μελέτης της Δ/σης Προϋπολογισμού & Λογιστηρίου που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Διακήρυξης (ΑΔΑΜ: ... 2020-11-27), καλύπτοντας τις τεχνικές προδιαγραφές όλων των ειδών της μελέτης για όλες τις ομάδες, 2) Δηλώσαμε στην αντίστοιχη στήλη του Πίνακα των προσφερόμενων ειδών τις εγκρίσεις που διέθετε (Γ.Χ.Κ., ΕΟΦ, Δ.Δ.Α., Υπ. Αγρ. Ανάπτυξης, CPNP, κτλ) για όσα είδη απαιτούνταν, χωρίς να συμπληρώσουμε τους αντίστοιχους αριθμούς εγκρίσεων, καταθέτοντας

Αριθμός απόφασης: 631/2021

ωστόσο τα αντίστοιχα πιστοποιητικά στα οποία αναγράφονται οι αριθμοί των εγκρίσεων.

3) Σε περίπτωση που η αναθέτουσα δεν προέβαινε σε στην παραπάνω πράξη, ήτοι δεν ζητούσε με έγγραφο της την παροχή διευκρινήσεων τότε θα παραβίαζε το νόμο και τη διακήρυξη και όλες τις αρχές που διέπουν το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων (αρχή ίσης μεταχείρισης, αρχή χρηστής διοίκησης, αρχή της τυπικότητας των διαγωνισμών) καθόσον σύμφωνα με το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016 παρ. 5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς.

4) Εξάλλου σύμφωνα με το άρθρο ...της διακήρυξης Λόγοι απόρριψης προσφορών η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους ...(Γενικοί όροι υποβολής προσφορών).... (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), ... (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς)... η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωσή της σύμφωνα με την παράγραφο ...της παρούσης διακήρυξης, για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με την παράγραφο της παρούσας και το άρθρο 102 του ν. 4412/2016,

Η αναθέτουσα και ορθώς, συμμορφούμενη στην εφαρμογή του νόμου και τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων, μας κάλεσε με έγγραφο για διευκρινήσεις, καθόσον με τον τρόπο αυτό αφενός

Αριθμός απόφασης: 631/2021

δεν εισήγαγε θέματα ανισότητας μεταξύ των διαγωνιζομένων καθόσον η τεχνική μας προσφορά που είχε αρχικώς κατατεθεί, αφενός μεν περιείχε όλες τις ομάδες αφετέρου οι εγκρίσεις είχαν κατατεθεί με τα αντίστοιχα πιστοποιητικά εγκρίσεων. Συνεπώς ουδέν νέο στοιχείο αντικαταστάθηκε ή συμπληρώθηκε. Πάρα μόνο διευκρινίστηκαν τα ήδη κατατεθειμένα από εμάς στοιχεία. Συνεφάρμοσε το νόμο και ακλούθησε την προβλεπόμενη διαδικασία προκειμένου και να μην αποκλείσει έναν διαγωνιζόμενο ο οποίος είχε πλήρη φάκελο και επιπλέον μη παραβιάζοντας καμία αρχή του δικαίου που διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς και δη την αρχή της τυπικότητας, και ενέκρινε την προσφορά μας καθόσον ήταν απόλυτα συμμορφούμενη με την διακήρυξη και το νόμο».

16. Επειδή το άρθρο 18 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης[...]».

17. Επειδή, το άρθρο 53 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης ....περιέχουν ιδίως : ..., [...] ιζ) τους απαράβατους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς [...] κ) τα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα (δηλώσεις, δικαιολογητικά κ.λπ.)[...]».

18. Επειδή το άρθρο 91 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της

Αριθμός απόφασης: 631/2021

προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102[...].».

19. Επειδή το άρθρο 94 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : « [...] Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς περιέχει ιδίως τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την τεχνική επάρκεια, χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των προσφορών και περιγράφονται στα έγγραφα της σύμβασης.[...]».

20. Επειδή στο άρθρο 102 του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι : «1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη. 2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, ιδίως δε παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α΄ 74), μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων,

Αριθμός απόφασης: 631/2021

διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί. 3. Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης. 4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες ή σσωνος σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη συγκεκριμένη προσφορά σε σχέση με τις λοιπές. 5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς»

21. Επειδή στους όρους της διακήρυξης, προβλέπεται ότι : « [...] ...Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης Αντικείμενο της σύμβασης είναι η ανάδειξη προμηθευτών-χορηγητών για την προμήθεια ειδών καθαριότητας – ευπρεπισμού και λοιπών αναλώσιμων (χαρτικά, απορρυπαντικά, είδη καθαρισμού, σακούλες, κτλ) για τις ανάγκες και την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών του Δήμου ... και των Νομικών του

Αριθμός απόφασης: 631/2021

Προσώπων (... , ..., Σχολική Επιτροπή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και Σχολική Επιτροπή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης), για τρία (3) έτη.[...]

Η παρούσα σύμβαση υποδιαιρείται στα κάτωθι τμήματα:

ΟΜΑΔΑ ...: «ΔΗΜΟΣ ...», εκτιμώμενης αξίας 37.832,10 € πλέον ΦΠΑ.

ΟΜΑΔΑ ...: «...», εκτιμώμενης αξίας 17.460,90 € πλέον ΦΠΑ. ΟΜΑΔΑ ...: «...», εκτιμώμενης αξίας 16.555,20 € πλέον ΦΠΑ. ΟΜΑΔΑ ...: «ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ», εκτιμώμενης αξίας 108.034,50 € πλέον ΦΠΑ.

ΟΜΑΔΑ Ε: «ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ», εκτιμώμενης αξίας 73.444,50 € πλέον ΦΠΑ.

Προσφορές υποβάλλονται για μία ή και για περισσότερες ομάδες ή και για το σύνολο των ομάδων. Για κάθε μια από τις ομάδες που θα δοθεί προσφορά θα πρέπει να περιλαμβάνονται απαραίτητως όλα τα είδη της προσφερόμενης ομάδας.[...]

...3. Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα: (α) έναν (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής –Τεχνική Προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνονται τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά και η τεχνική προσφορά σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και την παρούσα.[...]

...Τεχνική προσφορά

Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το Παράρτημα Ι (...ΜΕΛΕΤΗ) της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων ειδών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα.

Οι οικονομικοί φορείς πρέπει να καταθέσουν (επί ποινή αποκλεισμού):

1. Πίνακα των προσφερόμενων ειδών ανά ομάδα (παρόμοιο με αυτόν που υπάρχει στις τεχνικές προδιαγραφές της υπ' αριθμ. ...Μελέτης), ο οποίος θα

Αριθμός απόφασης: 631/2021

περιλαμβάνει: την περιγραφή των ειδών, τις τεχνικές προδιαγραφές, τη μονάδα μέτρησης, την εμπορική ονομασία των προσφερόμενων ειδών και τους αριθμούς εγκρίσεων (Γ.Χ.Κ, ΕΟΦ, Δ.Δ.Α., Υπ. Αγρ. Ανάπτυξης, CPNP, κτλ) για όσα είδη απαιτούνται [...]

...Λόγοι απόρριψης προσφορών

Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα στις παραγράφους ...(Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), ... (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), ... (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς), ...(Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών) , ...(Χρόνος ισχύος προσφορών), ... (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), ... (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας, β) η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την συμπλήρωσή της σύμφωνα με την παράγραφο ...της παρούσης διακήρυξης, [...]».

22. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005, 31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (Ολ ΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007). Επομένως, η αναθέτουσα αρχή θεσπίζοντας τους όρους της διακήρυξης αυτοδεσμεύεται και

Αριθμός απόφασης: 631/2021

είναι υποχρεωμένη να τους εφαρμόσει χωρίς παρεκκλίσεις, η δε παράβαση των όρων αυτής οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού. Παρομοίως, οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να τηρούν απολύτως τους όρους της διακήρυξης και να υποβάλλουν την προσφορά τους σύμφωνα με αυτούς.

23. Επειδή, η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL* ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 25 και απόφαση *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ., C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL* ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 27). Περαιτέρω επιβάλλεται η εφαρμογή των όρων της διακήρυξης κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

24. Επειδή η αρχή της τυπικότητας, η οποία διέπει γενικά τη διενέργεια των διαγωνισμών (βλ. ΣΤΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, ΣΤΕ 111/2006, 597/2007 κ. ά.) εξυπηρετεί τις ανάγκες της διαφάνειας, της αποφυγής του κινδύνου αλλοίωσης των προσφορών και της ευχερούς εξέτασης και αξιολόγησής τους (Δ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β΄ Έκδοση, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2017, σελ. 195 επ.). Σύμφωνα, δε, με την εν λόγω αρχή, δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

25. Επειδή, εξάλλου, σε περίπτωση που η ίδια η διακήρυξη χρησιμοποιεί όρους, όπως «*με ποινή αποκλεισμού...*», «*με ποινή απαραδέκτου....*», «*οι συμμετέχοντες πρέπει...*» ή άλλους παρόμοιους, είναι

Αριθμός απόφασης: 631/2021

προφανές ότι οι όροι αυτοί θεωρούνται ουσιώδεις και συνεπώς οποιαδήποτε απόκλιση της προσφοράς από αυτούς οδηγεί σε απόρριψη της (βλ. Γνμδ ΝΣΚ 70/2002).

26. Επειδή οι όροι που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη, αποτελούν δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να αποκλείσει την παρουσιάζουσα έλλειψη/απόκλιση προσφορά (βλ. ΣΤΕ 743/2000), σύμφωνα με την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή τους κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

27. Επειδή, η αρχή της ίσης μεταχείρισης και η υποχρέωση διαφάνειας αντιτίθενται επίσης σε κάθε διαπραγματεύση μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και ενός προσφέροντος στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης, πράγμα που συνεπάγεται ότι, καταρχήν, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31). Συγκεκριμένα, αν γινόταν δεκτό ότι η αναθέτουσα αρχή έχει την εξουσία να ζητεί διευκρινίσεις από συγκεκριμένο υποψήφιο την προσφορά του οποίου κρίνει ανακριβή ή μη σύμφωνη με τις τεχνικές προδιαγραφές της συγγραφής υποχρεώσεων, η εν λόγω αρχή θα κινδύνευε να θεωρηθεί ύποπτη, σε περίπτωση που τελικώς επέλεγε την επίμαχη προσφορά, ότι διεξήγαγε μυστικές διαπραγματεύσεις με τον οικείο υποψήφιο, εις βάρος των λοιπών υποψηφίων και κατά παράβαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης (απόφαση της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 37). Εντούτοις, το

Αριθμός απόφασης: 631/2021

Δικαστήριο έχει κρίνει επίσης ότι η αρχή της ίσης μεταχείρισης δεν απαγορεύει τη διόρθωση ή κατά περίπτωση συμπλήρωση της προσφοράς, μεταξύ άλλων, επειδή απαιτείται προφανώς η απλή διευκρίνισή της ή η διόρθωση πρόδηλων εκ παραδρομής σφαλμάτων, υπό τον όρο ωστόσο ότι θα τηρηθούν ορισμένες προϋποθέσεις. Η δε αίτηση διευκρίνισης δεν δύναται να καταλήξει στο να υποβάλει, στην πραγματικότητα, ο συγκεκριμένος προσφέρων νέα προσφορά (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36). Επιπροσθέτως η αναθέτουσα αρχή, κατά την άσκηση της ευχέρειας εκτιμήσεως που διαθέτει όσον αφορά τη δυνατότητα να ζητήσει από τους υποψήφιους να διευκρινίσουν την προσφορά τους, πρέπει να μεταχειρίζεται τους υποψήφιους με ισότιμο και ειλικρινή τρόπο, κατά τρόπο ώστε μια αίτηση διευκρίνισης να μη δύναται, κατά το πέρας της διαδικασίας επιλογής των προσφορών και λαμβανομένου υπόψη του αποτελέσματός της, να εκληφθεί ως έχουσα αδικαιολογήτως περιαγάγει σε ευμενή ή δυσμενή θέση τον υποψήφιο ή τους υποψήφιους τους οποίους αφορά η αίτηση αυτή (απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 37, απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 2014, Cartiera dell'Adda, C-42/13, EU:C:2014:2345, σκέψη 43)». Η δε δυνατότητα παροχής διευκρινίσεων εκ μέρους του υποψηφίου, κατά τις παραγράφους 1 έως 4 του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, εάν επίκειται αποκλεισμός από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου, χωρίς βέβαια να μπορεί να θεραπεύσει την παράλειψη προσκόμισης εγγράφων ή παροχής πληροφοριών των οποίων η κοινοποίηση ήταν απαραίτητη βάσει των εγγράφων της οικείας σύμβασης, δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή οφείλει να ελέγχει αυστηρώς αν τηρήθηκαν τα κριτήρια που η ίδια έχει καθορίσει (βλ., συναφώς, απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 40).

Αριθμός απόφασης: 631/2021

28. Επειδή, σύμφωνα με τον όρο ...της διακήρυξης οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν, επί ποινή αποκλεισμού, να υποβάλουν με την τεχνική τους προσφορά πίνακα των προσφερόμενων ειδών ανά Ομάδα, παρόμοιο με τον πίνακα του Παραρτήματος Ι της διακήρυξης και ο οποίος θα περιλαμβάνει την περιγραφή των ειδών, τις τεχνικές προδιαγραφές, τη μονάδα μέτρησης, την εμπορική ονομασία και τους αριθμούς εγκρίσεων για όσα είδη απαιτείται κατά τις τεχνικές προδιαγραφές να διαθέτουν έγκριση. Στο δε πίνακα του Παραρτήματος Ι της διακήρυξης παρατίθενται οι τεχνικές προδιαγραφές και η μονάδα μέτρησης ανά είδος. Επομένως, εκ των προαναφερθέντων όρων προκύπτει σαφώς ότι, εφόσον ένας διαγωνιζόμενος υποβάλλει προσφορά για περισσότερες από μια Ομάδες, όπως τούτο είναι επιτρεπτό κατά τον όρο ... της διακήρυξης, τότε οφείλει να καταθέσει με την τεχνική του προσφορά διακριτό πίνακα ειδών για έκαστη εκ των Ομάδων στις οποίες συμμετέχει και επιπροσθέτως στον πίνακα κάθε Ομάδας πρέπει να περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων και οι αριθμοί εγκρίσεων των προσφερόμενων ειδών, άλλως συντρέχει λόγος αποκλεισμού της προσφοράς κατά τον όρο ...της διακήρυξης.

29. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου και δεν αμφισβητείται, η παρεμβαίνουσα, αν και συμμετείχε και στις πέντε Ομάδες του διαγωνισμού, δεν υπέβαλε με την προσφορά της πέντε πίνακες, αναφέροντας σε έκαστο πίνακα τα προσφερόμενα ανά Ομάδα είδη, αλλά έναν πίνακα με όλα τα προσφερόμενα από αυτήν είδη. Επιπροσθέτως, η παρεμβαίνουσα δεν δήλωσε στον υποβληθέντα πίνακα τους αριθμούς εγκρίσεων των προσφερόμενων από αυτήν ειδών, παρά μόνον ανέφερε το φορέα της έγκρισης που διαθέτουν (Γ.Χ.Κ., Δ.Δ.Α., Υπουργείο κλπ). Αλυσιτελώς δε η παρεμβαίνουσα και η αναθέτουσα αρχή ισχυρίζονται ότι ο υποβληθείς πίνακας είναι σύμφωνος με τον πίνακα του Παραρτήματος Ι της διακήρυξης, καθώς κατά τον όρο ...της διακήρυξης ρητώς απαιτείται να υποβληθεί ένας πίνακας με τα προσφερόμενα είδη ανά Ομάδα και όχι ένας ενιαίος πίνακας με τα προσφερόμενα είδη για όλες τις Ομάδες στις οποίες συμμετέχει ο διαγωνιζόμενος, ενώ προδήλως προς τον σκοπό ταυτοποίησης έκαστος

Αριθμός απόφασης: 631/2021

διαγωνιζόμενος οφείλει να δηλώσει ρητώς στην προσφορά του τα είδη που προσφέρει ανα Ομάδα, πολλώ δε μάλλον καθώς κατά τον όρο ...της διακήρυξης πρέπει να προσφέρονται όλα τα είδη για έκαστη Ομάδα. Ομοίως αλυσιτελώς η παρεμβαίνουσα και η αναθέτουσα αρχή προβάλλουν ότι έχουν κατατεθεί με την προσφορά πιστοποιητικά στα οποία αναφέρονται οι αριθμοί εγκρίσεων που διαθέτουν τα προσφερόμενα από την παρεμβαίνουσα είδη, διότι ουδόλως τούτο αναιρεί τη σαφή υποχρέωση του όρου ...της διακήρυξης περί δήλωσης στον υποβληθέντα για έκαστη Ομάδα πίνακα των αριθμών εγκρίσεων των προσφερόμενων ειδών. Συνεπώς, σύμφωνα με τα εκτεθέντα υπό σκέψεις 22-26, η αναθέτουσα αρχή όφειλε κατά δεσμία αρμοδιότητα να απορρίψει την προσφορά της παρεμβαίνουσας λόγω μη υποβολής των απαιτούμενων πινάκων ανά Ομάδα με το συγκεκριμένο κατά τον όρο ...της διακήρυξης περιεχόμενο, η δε κρίση της ότι η τεχνική προσφορά της παρεμβαίνουσας καλύπτει όλες τις ομάδες και είναι πλήρης ως προς το σκέλος της περιγραφής των ειδών, τις τεχνικές προδιαγραφές, τη μονάδα μέτρησης και την εμπορική ονομασία έρχεται σε προφανή αντίθεση με τις απαιτήσεις του όρου ...της διακήρυξης.

30. Επειδή, ως έχει ήδη εκτεθεί υπό σκέψη 12, η Επιτροπή Διαγωνισμού, μολοντί διαπίστωσε αφενός μεν τη μη υποβολή από την παρεμβαίνουσα των απαιτούμενων πινάκων με τα προσφερόμενη είδη ανά Ομάδα και αφετέρου την μη δήλωση των αριθμών εγκρίσεων των προσφερόμενων ειδών, κάλεσε την παρεμβαίνουσα κατ' εφαρμογή του όρου ...της διακήρυξης να συμπληρώσει τις εν λόγω ελλείψεις. Ωστόσο, κατά τα εκτεθέντα υπό σκέψη 27, δεν επιτρέπεται κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 η εκ των υστέρων τροποποίηση της προσφοράς διαγωνιζόμενου παρά μόνο η διόρθωση ή συμπλήρωση ασάφειας, επουσιώδους πλημμέλειας ή πρόδηλου τυπικού σφάλματος. Η δε μη υποβολή πίνακα προσφερόμενων ειδών για έκαστη Ομάδα καθώς και η μη αναγραφή των αριθμών εγκρίσεων των προσφερόμενων ειδών συνιστούν ελλείψεις απαιτούμενων, επί ποινή αποκλεισμού, στοιχείων και όχι πρόδηλα

Αριθμός απόφασης: 631/2021

τυπικά σφάλματα ή επουσιώδεις πλημμέλειες, παρά τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα από την αναθέτουσα αρχή και την παρεμβαίνουσα. Ως εκ τούτου, εν προκειμένω, η από 20.01.2021 κλήση της παρεμβαίνουσας προς παροχή διευκρινίσεων είχε ως αποτέλεσμα, ως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, τη μεταγενέστερη ανεπίτρεπτη τροποποίηση της προσφοράς της δια της υποβολής νέων πινάκων, έναν για έκαστη Ομάδα, με αναφορά σε έκαστο πίνακα των αρχικώς ελλειπόντων στοιχείων, ήτοι των αριθμών εγκρίσεων των προσφερόμενων ειδών. Σημειωτέον ότι το από 26.01.2021 έγγραφο που υπέβαλε η παρεμβαίνουσα κατόπιν της ως άνω κλήσης της από την αναθέτουσα αρχή φέρει τον τίτλο «ΝΕΑ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ», που συνιστά ομολογία της παρεμβαίνουσας περί μετά γνώσεως εκ των υστέρων τροποποίησης της αρχικής τεχνικής της προσφοράς και υποβολής νέας, το οποίο άλλωστε δηλώνεται και από την ίδια την παρεμβαίνουσα στο σχετικό διαβιβαστικό της έγγραφο στο οποίο ρητώς αναφέρει ότι υποβάλλει νέα τεχνική προσφορά. Επομένως, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 η αναθέτουσα αρχή κάλεσε την παρεμβαίνουσα να συμπληρώσει τις ελλείψεις της τεχνικής της προσφοράς και ο μόνος λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

31. Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

32. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή.

33. Επειδή η παρέμβαση πρέπει να απορριφθεί.

35. Επειδή, ύστερα από τα εκτεθέντα στη σκέψη 32, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων (άρθρα 363 παρ.5 του ν.4412/2016 και 5 του ΠΔ 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

Απορρίπτει την παρέμβαση.

Αριθμός απόφασης: 631/2021

Ακυρώνει την υπ' αριθμ. ...απόφαση της αναθέτουσας αρχής κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό της παρούσας.

Ορίζει την επιστροφή στον προσφεύγοντα του παραβόλου ποσού 1.266,64 ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 2 Απριλίου 2021 και εκδόθηκε την 6^η Απριλίου 2021 στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΕΙΡΗΝΗ ΑΨΟΚΑΡΔΟΥ**

**Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΜΙΡΤΖΗΟΓΛΟΥ**